

سنجش رشد پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

اشاره

در این مقاله، یکی از انواع سنجش‌های رشدنگر، با عنوان «سنجش رشد پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان» مورد بحث قرار گرفته است. در واقع، از این نوع سنجش عمدتاً برای قضاوت درباره اثربخشی و کارآمدی معلم و مدرسه استفاده می‌شود و می‌توان برپایه آن عملکرد حرفه‌ای معلمان و مدرسه‌ها را با یکدیگر مقایسه و درباره آن قضاوت کرد.

اندازه‌گیری کارآمدی مدارس و معلمان، تنها به سطح پیشرفت فعلی دانش‌آموزان توجه نمی‌کند، بلکه الگویی است که پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را برپایه نمره‌های کسب شده از آزمون‌ها، از یک سال به سال دیگر، مورد توجه قرار می‌دهد. به این منظور، سنجش ارزش افزوده و قضاوت درباره آن به ما اجازه می‌دهد تا از روش‌های آماری مناسب استفاده کنیم. لذا نتیجه نهایی سنجش ارزش افزوده، برآوردی از کیفیت فعالیت مدارس و معلمان در اختیارمان قرار می‌دهد (بالو، ساندرز، و رایت، ۲۰۰۴). این برآورد توضیح می‌دهد که هر معلمی (یا مدرسه‌ای) برای پیشرفت دانش‌آموزانش چگونه عمل کرده است و چگونه می‌تواند عملکرد خودش را با سایر معلمان (مدرسه‌ها) مقایسه کند. به همین دلیل، الگوی سنجش ارزش افزوده در نزد متخصصان آموزشی، پژوهشگران و... ارزش بسیاری کسب کرده است.

یافته‌های مبتنی بر پژوهش

بر پایه یافته‌های پژوهشی، الگوی سنجش ارزش افزوده نقش مهمی را در آموزش و پرورش به عهده گرفته است؛ به طوری که متخصصان آموزشی در این زمینه به انجام روش‌های آماری پیچیده مانند تحلیل کواریانس^۵ (دارلینگتون، ۱۹۹۷؛ مک کافری،^۶ کوک وود،^۷ کورترز،^۸ لوییس،^۹ و همیلتون،^{۱۱} ۲۰۰۴)، استفاده از نمره‌های آزمون و تبدیل آن به نمره‌های تراز شده^{۱۲} (بالو و همکاران، ۲۰۰۴؛ دوران^{۱۳} و کوهن،^{۱۴} ۲۰۰۵؛ اسمیت،^{۱۵} هانگ^{۱۶} و مک‌نایت^{۱۷}، ۲۰۰۵)، و

کارآمدی و اثربخشی مدرسه‌ها (یا معلمان) با یکدیگر باشد. زیرا شرایط کاری آنان از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر یا از کلاس درسی به کلاس درس دیگر فرق می‌کند. لذا ما برای ارزشیابی اثربخشی و کارآمدی مدرسه‌ها و معلمان به روش‌های جدید و معتبری نیاز داریم.

هدف از سنجش ارزش افزوده^۱ (رشد پیشرفت تحصیلی)

سنجش ارزش افزوده (فرایندی آماری برای نگاه کردن به اطلاعات حاصل از نمره‌های آزمون استاندارد) فنی است که پژوهشگران برای نشان دادن کارآمدی و اثربخشی مدارس و معلمان از آن استفاده می‌کنند. این روش برخلاف روش‌های مرسوم

در سال‌های اخیر، استفاده از اطلاعات سنجش‌های به عمل آمده از دانش‌آموزان، در تدوین سیاست‌ها و فعالیت‌های آموزشی نقش کلیدی دارد. امروزه برای ارزشیابی مدرسه‌ها، به اطلاعات حاصل از سنجش‌های استاندارد نیاز داریم. طرفداران این رویکرد معتقدند که سنجش‌ها می‌توانند اطلاعات معتبری را برای قضاوت درباره اثربخشی مدرسه و فعالیت‌های آموزشی معلمان فراهم کنند. با وجود این، متخصصان آموزشی خاطر نشان می‌کنند که هریک از دانش‌آموزان با پیشینه تحصیلی متفاوتی وارد مدرسه (یا کلاس درس) می‌شوند. بنابراین، نمره‌های حاصل از سنجشی که فقط یک بار به عمل آمده است، نمی‌تواند ملاک مناسبی برای مقایسه

نشان دادن کارآمدی و اثربخشی معلمان (مدرسه‌ها) علاقه‌مند شده‌اند.

ما برای سنجش و قضاوت درباره ارزش افزوده، به اندازه‌گیری تغییرات پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با توجه به ارتباط افقی و عمودی درس‌ها نیاز داریم. زیرا نمی‌توانیم تنها به نمره دانش‌آموزان در یک درس خاص در همان سال اکتفا کنیم، بلکه باید از نمره آنان در همان درس در سال تحصیلی قبل، با توجه به سطح درس (مثلاً درس ریاضی پایه دوم دوره آموزش ابتدایی، سخت‌تر از درس ریاضی پایه اول است) آگاه باشیم. با این حال، می‌توانیم رشد و پیشرفت دانش‌آموزان را در طول زمان (ترم، سال و پایه تحصیلی) بررسی کنیم.

پرسش مهم درباره سنجش ارزش افزوده

دهد؟» در پاسخ به این پرسش می‌توان گفت، استفاده از روش‌های آماری پیشرفته و کنترل عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان (مانند وضعیت اقتصادی - اجتماعی، وضعیت محیط یادگیری و...) امکان مقایسه‌ای معنی‌دار را در اختیارمان می‌گذارد.

پرسش مهمی که درباره سنجش ارزش افزوده مطرح می‌شود این است که «آیا واقعاً اندازه تغییر به‌دست آمده از مقایسه نمره‌ها می‌تواند اثربخشی و کارایی فعالیت‌های معلم (مدرسه) را نشان

پی‌نوشت.....

1. Value- Added Assessment

۱. آنچه از معنای این اصطلاح در متن مقاله استنباط می‌شود، به مفهوم سنجش رشد پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اشاره دارد. در واقع، این نوع سنجش بر رشد تحصیلی دانش‌آموزان مبتنی است.

2. Ballou

3. Sanders

4. Wright

5. Covariance

تحلیل کواریانس به منظور تعدیل تفاوت‌های اولیه بین گروه‌ها و همبستگی بین میانگین‌ها به‌کار برده می‌شود. در واقع، این روش به پژوهشگر اجازه می‌دهد چند گروه را براساس متغیری که با متغیرهای دیگر همبسته و اطلاعات مربوط به آن‌ها نیز موجود است، مقایسه کند.

6. Darlington

7. Mccaffrey

8. Lockwood

9. Kortez

10. Louis

11. Hamilton

۱۲. با استفاده از نمره‌های تراز شده می‌توان هر نمره‌ای در یک توزیع را از روی فاصله آن از میانگین (برحسب واحدهای انحراف معیار) بیان کرد.

13. Doran

14. Cohen

15. Schmidt

16. Houang

17. Mckinght

منبع.....

Doran, Harold C and Fleischman, Steve. (2005). Research Matters/Challenges of value-added Assessment. Educational Leadership magazine. vol 63, No 3, pp 85-87.

هفت نکته مهم درباره ارائه بازخورد به دانش‌آموزان

- بازخورد به معنای قضاوت درباره فعالیت‌های دانش‌آموزان نیست، بلکه ارائه اطلاعاتی است که درباره کارهایی که دانش‌آموز انجام داده است به او می‌دهیم تا بداند چگونه عمل کند تا به هدف‌های آموزشی دست یابد.
- دانش‌آموزان می‌دانند که کلاس درس مکانی برای یادگیری است. بنابراین، آن‌ها درباره هدایت یادگیری‌هایشان به بازخورد نیاز دارند.
- اثربخشی بازخوردی که دانش‌آموزان به معلم می‌دهند، می‌تواند از بازخوردی که معلم به آنان می‌دهد، قوی‌تر باشد.
- مادامی که به‌عنوان بازخورد نمره یا رتبه به دانش‌آموزان می‌دهیم، آن‌ها پس از آن برای دریافت نمره یا رتبه می‌کوشند.
- ارائه بازخورد به دانش‌آموزان در ضمن فرایند یاددهی - یادگیری مؤثرتر از ارائه آن در پایان درس است.
- بسیاری از بازخوردهایی که دانش‌آموزان درباره کارهای کلاسی‌شان دریافت می‌کنند از هم‌کلاسی‌هاست. بنابراین، باید دانش‌آموزان را در ارائه بازخورد مشارکت دهیم.
- لازم است دانش‌آموزان با هدف‌های یادگیری، به‌ویژه هدف‌های خاص یادگیری، آشنا شوند. بنابراین، بازخورد باید به آن‌ها بگوید چه کاری را باید انجام دهند.

احمد شریفان